30/04/2021

Έτοιμοι για την πρώτη Ανάσταση στην Πάτρα

/ Παράδοση

Για περισσότερα από 100 χρόνια οι έμποροι του ιστορικού κέντρου της Πάτρας, τηρούν το έθιμο που θέλει να προκαλούν μεγάλο θόρυβο, μόλις οι καμπάνες των εκκλησιών κτυπήσουν το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου για την πρώτη Ανάσταση.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το παλιό αυτό έθιμο, οι έμποροι πετούν στους δρόμους εμπορεύματα, τα οποία μπορούν να προκαλέσουν μεγάλο θόρυβο, ενώ δεν λείπουν και αυτοί που παλαιότερα πετούσαν βαρελότα και τώρα πετούν κροτίδες, θέλοντας έτσι να στείλουν με τον δικό τους τρόπο το χαρμόσυνο μήνυμα.

Ο ωρολογοποιός Θεόδωρος Κωτσάκης, ο οποίος δραστηριοποιόταν επαγγελματικά στην οδό Ερμού από τις αρχές της δεκαετίας του 1960, περιγράφει στο Αθηναϊκό – Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων τα όσα ο ίδιος έζησε και παράλληλα μεταφέρει τα όσα έμαθε για το έθιμο από μαρτυρίες παλαιότερων εμπόρων της οδού Ερμού, αφού ο πατέρας του διατηρούσε κατάστημα στον ίδιο δρόμο, από την δεκαετία του 1930.

«Από το 1960 που πήγαινα στο κατάστημα του πατέρα μου, θυμάμαι τους ιδιοκτήτες των σιδηροπωλείων και των μαγαζιών που πωλούσαν εργαλεία, να

πετούν στο δρόμο μόνο το μεταλλικό μέρος από ξινάρια, φτυάρια και κόσσες, ενώ οι υαλοπώλες πετούσαν ραγισμένα πιάτα και γυαλικά, που τα είχαν φυλάξει από την προηγούμενη χρονιά.

Επίσης, άλλοι ιδιοκτήτες καταστημάτων πετούσαν, με την βοήθεια των υπαλλήλων τους, πολλά βαρελότα, ενώ κάποιοι άλλοι είχαν κουμπούρες με καψούλι.

Το έθιμο ξεκινούσε μόλις κτυπούσαν οι καμπάνες του γειτονικού ιερού μητροπολιτικού ναού της Ευαγγελίστριας, στην οδό Μαιζώνος, για την πρώτη Ανάσταση. Το έθιμο διαρκούσε περίπου επί μισή ώρα και μπορώ να πω ότι γινόταν χαμός, μέσα σε κλίμα χαράς. Στην συνέχεια, οι ιδιοκτήτες και οι υπάλληλοι των καταστημάτων καθάριζαν τους δρόμους και τα πεζοδρόμια, ώστε να μην υπάρξει κάποιο πρόβλημα».

Όσον αφορά το πότε ακριβώς ξεκίνησε το έθιμο, ο Θεόδωρος Κωτσάκης λέει στο ΑΠΕ – ΜΠΕ ότι «υποθέτω πως η αρχή πρέπει να έγινε πριν από το 1900, αφού οι παλιοί έμποροι, όπως άκουγα από τις περιγραφές τους, τηρούσαν ήδη το έθιμο γύρω στα 1920, ως νεαροί τότε υπάλληλοι των καταστημάτων».

Σήμερα το έθιμο εξακολουθεί να τηρείται με τους εμπόρους να συνεχίζουν να πετούν εμπορεύματα που προκαλούν θόρυβο, όπως λαμπτήρες, σταχτοδοχεία, ποτήρια και κροτίδες.

Με αφορμή το συγκεκριμένο έθιμο, ο Θεόδωρος Κωτσάκης θυμάται, μιλώντας στο ΑΠΕ – ΜΠΕ, ότι «κάποιες ενορίες διέθεταν μάσκουλα, δηλαδή μικρά κανονάκια, τα οποία τα τοποθετούσαν σε όρθια θέση και τα πυροδοτούσαν από δίπλα, ενώ ήταν ασφαλή, διότι δεν ήταν βαρελότα που θα μπορούσαν να προκαλέσουν κάποιο τραυματισμό».

Επίσης, θυμάται ένα ακόμη έθιμο που τηρείτο το βράδυ της Μεγάλης Παρασκευής: «Κατά τη διάρκεια της περιφοράς των επιταφίων, οι μαχαλόμαγκες κάθε συνοικίας προηγούνταν της πομπής και όταν κάποια στιγμή συναντιούνταν, τότε ξεκινούσε η ανταλλαγή βαρελότων, για το ποιος επιτάφιος θα καταφέρει να περάσει πρώτος».

Πηγή: ΑΠΕ/ΜΠΕ